

Vergaderjaar 2020–2021

35 420

Noodpakket banen en economie

Nr. 196

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

De vaste commissie voor Koninkrijksrelaties en enkele vragen en opmerkingen voor gelegd aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over:

- de brief van 13 november 2020 inzake liquiditeitssteun aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten naar aanleiding van de brieven over het akkoord Aruba en Nederland inzake voorwaarden liquiditeitssteun (Kamerstuk 35 420, nr. 186),
- over de toetsingskaders risicoregelingen inzake de eerste en tweede tranche liquiditeitssteun aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstuk 35 420, nr. 185)
- en over het afwijken van begrotingsnormen door Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Kamerstuk 35 570 IV, nr. 17).

De vragen en opmerkingen zijn op 25 november 2020 aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgelegd. Bij brief van 15 december zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Paternotte

Adjunct-griffier van de commissie,
De Vos

Inhoud

I	Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
II	Reactie van de Staatssecretaris	3

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de stukken van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de liquiditeitssteun aan Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Het is goed dat er een overeenstemming is bereikt met Curaçao en Aruba ten aanzien van aanvullende liquiditeitssteun. Deze leden benadrukken dat economische, financiële, sociale en institutionele hervormingen daarbij essentieel zijn om de landen weerbaar en veerkrachtig te maken. Zij hebben hier nog enkele vragen over.

Wat is de huidige stand van zaken van de gesprekken met Sint Maarten over de derde tranche en de daaraan gestelde voorwaarden?

Voorts lezen de leden van de VVD-fractie dat integrale uitvoeringsagenda's onder regie van het Caribisch hervormings- en ontwikkelingsorgaan (COHO) en departementen richtinggevend zijn voor de te maken resultaat-afspraken bij volgende tranches liquiditeitssteun. Ook het tijdpad van de te nemen maatregelen wordt gebaseerd op deze uitvoeringsagenda. Wanneer is deze «uitvoeringsagenda» naar verwachting gereed en inzichtelijk?

Inbreng van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie zijn verheugd dat er overeenstemming is bereikt met betrekking tot de derde tranche liquiditeitssteun. Zij hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie lezen dat het nieuw opgerichte COHO de implementatie van de plannen voor haar rekening zal nemen. Kan de Staatssecretaris ingaan op de wijze waarop de governance van deze organisatie zal worden ingericht? Zo nee, kan hij aangeven wanneer deze Kamer daarover geïnformeerd zal worden? Op welke wijze zal democratische verantwoording over de investeringen en hervormingen plaatsvinden?

De leden van de D66-fractie lezen dat de investeringsplannen zijn onderverdeeld in verschillende themagebieden zoals onderwijs, de economie en de rechtsstaat. Deze leden missen hier een deel dat specifiek ingaat op duurzaamheid en natuurbeheer. Zou de Staatssecretaris kunnen aangeven op welke manier de geplande investeringen zullen bijdragen aan deze verduurzaming en natuurbeheer?

De leden van de D66-fractie constateren dat veel plannen nog nadere uitwerking behoeven. Bijvoorbeeld het hervormen van het sociale zekerheidsstelsel. Op welke wijze zal deze Kamer geïnformeerd en betrokken worden bij de uitwerking van deze plannen?

Deze leden constateren dat de geplande hervormingen een grote invloed zullen hebben op de economie en sociale zekerheid. Is er bij het opstellen van deze plannen rekening gehouden met de effecten op de verdeling van de welvaart? Hoe pakken de hervormingen uit voor de verschillende

inkomensgroepen? Wordt er verwacht dat de maatregelen een nivellerend of een denivellerend effect zullen hebben?

II Reactie van de Staatssecretaris

VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie vragen wat de huidige stand van zaken is van de gesprekken met Sint Maarten over de derde tranche en de daaraan gestelde voorwaarden. Er worden op dit moment gesprekken gevoerd met Sint Maarten over het aanbod zoals dat gedaan is tijdens de Rijksministerraad van 10 juli en waarover uw Kamer is geïnformeerd¹. Zodra hierover meer te melden is, zal uw Kamer uiteraard worden geïnformeerd.

Voorts lezen de leden van de VVD-fractie dat integrale uitvoeringsagenda's onder regie van het Caribisch hervormings- en ontwikkelingsorgaan (COHO) en departementen richtinggevend zijn voor de te maken resultaat-afspraken bij volgende tranches liquiditeitssteun. Ook het tijdspad van de te nemen maatregelen wordt gebaseerd op deze uitvoeringsagenda. De VVD-fractie vraagt wanneer deze «uitvoeringsagenda» naar verwachting gereed en inzichtelijk is. In reactie op de vragen van de VVD-fractie kan ik melden dat de uitvoeringsagenda's voor Aruba en Curaçao uiterlijk 1 februari 2021 vastgesteld worden. Deze uitvoeringsagenda's worden vervolgens met uw Kamer gedeeld.

D66-fractie

De leden van de D66-fractie lezen dat het nieuw opgerichte COHO de implementatie van de plannen voor haar rekening zal nemen. De leden van de D66-fractie vragen of er kan worden ingegaan op de wijze waarop de governance van deze organisatie zal worden ingericht en zo nee, wanneer de Kamer daarover geïnformeerd zal worden. Tevens vragen de leden op welke wijze democratische verantwoording over de investeringen en hervormingen zal plaatsvinden. In reactie op deze vragen kan ik melden dat over de inrichting en werking van het voorgenomen COHO meermaals met uw Kamer gesproken is, waarbij is aangegeven dat de inhoudelijke gesprekken met de Kamer over dit onderwerp pas zullen plaatsvinden als het wetsvoorstel is ingediend bij de Kamer. De concept Rijkswet waarmee het COHO wordt opgericht, ligt momenteel voor bij de Raad van State van het Koninkrijk voor advisering. Bij nader rapport zal worden gereageerd op het advies van de Raad van State van het Koninkrijk. Na dit advies zal het wetsvoorstel inclusief het nader rapport, conform de gebruikelijke procedure, worden aangeboden aan uw Kamer ter behandeling.

Ook lezen de leden van de D66-fractie dat de investeringsplannen zijn onderverdeeld in verschillende themagebieden zoals onderwijs, de economie en de rechtsstaat. Deze leden missen hier een deel dat specifiek ingaat op duurzaamheid en natuurbeheer. Zij vragen of er aangegeven kan worden op welke manier de geplande investeringen zullen bijdragen aan deze verduurzaming en natuurbeheer. Hierover kan ik aangeven dat het primaire doel van de hervormingen en investeringen is om het land voor de toekomstige bevolking economisch, financieel, maatschappelijk en institutioneel duurzaam te maken. Op het gebied van natuurbeheer is geen expliciete maatregel opgenomen. Verduurzaming wordt bij elke maatregel in ogenschouw genomen. Indien een maatregel raakt aan natuurbeheer, zal dat uiteraard worden meegenomen.

---

¹ Kamerstukken 35 420, nr. 96

De leden van de D66-fractie constateren daarnaast dat veel plannen nog nadere uitwerking behoeven. Bijvoorbeeld het hervormen van het sociale zekerheidsstelsel. Zij vragen op welke wijze de Kamer geïnformeerd en betrokken wordt bij de uitwerking van deze plannen. Op deze vragen van de D66-fractie kan ik melden dat de Kamer met regelmaat geïnformeerd zal worden over de voortgang van de maatregelen. Dit wordt nu al gedaan en zal in de toekomst worden voortgezet. Er zal vanaf 2021 per kwartaal worden besloten over liquiditeitssteun aan Curaçao en Aruba. De liquiditeitssteun wordt op grond van besluitvorming in de Rijksministerraad, op basis van een advies van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten en Collega Aruba financieel Toezicht, en op basis van de voortgang die Aruba en Curaçao laten zien in de invulling van de voorwaarden en de uitwerking van de plannen aan Aruba en Curaçao toegekend. Uw Kamer zal ieder kwartaal geïnformeerd worden over de besluitvorming over de liquiditeitssteun en de voortgang van de maatregelen uit de landspakketten.

Ten slotte vragen de leden van de D66-fractie of er bij het opstellen van de plannen rekening is gehouden met de effecten op de verdeling van de welvaart. Ook vragen zij hoe de hervormingen uitpakken voor de verschillende inkomensgroepen en of er wordt verwacht dat de maatregelen een nivellerend of een denivellerend effect zullen hebben. Hierover kan ik aangeven dat het uitgangspunt is dat met de maatregelen uit de landspakketten wordt toegewerkt naar een sterkere economie, met onder andere als doel om de werkgelegenheid een impuls te geven en de bevolking in staat te stellen in eigen levensonderhoud te voorzien. Daarnaast wordt gekeken naar de werking van de arbeidsmarkt, het stelsel van sociale zekerheid en het sociaal vangnet. De precieze uitwerking hiervan voor de verschillende inkomensgroepen is op dit moment nog niet duidelijk. Met de doorlichting van het fiscale stelsel en in het bijzonder de inkomstenbelasting wordt gekeken naar manieren waarop de sterkste schouders ook de zwaarste lasten dragen en de inkomensverdeling evenwichtiger kan worden. Momenteel vinden gesprekken plaats met Curaçao en Aruba over prioritering van de maatregelen en fasering in de tijd om tot een gedegen, realistische, uitwerking te komen.